



רע"פ 2890/23 - אורי חפר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2890/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: אורי חפר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ב-עפ"ת 58337-12-22 מיום 21.2.2023 שניתן על ידי השופט עמית י' צלקובניק

המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט עמית י' צלקובניק) ב-עפ"ת 58337-12-22 מיום 21.2.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט לתעבורה מחוז מרכז (השופט ש' שפר) ב-ת"ד 104-11-20 מהימים 20.7.2022 ו-13.11.2022, בהתאמה.

2. כעולה מעובדות כתב האישום, בתאריך 27.5.2020 בשעה 14:29 או בסמוך לכך, המבקש נהג במונית סקודה ברחוב ביאליק בעיר ראשון לציון מדרום לצפון והתקרב לצומת עם רחוב תרמ"ב (להלן: הצומת). ברחוב ביאליק, סמוך לצומת, מסומן לרוחב הכביש מעבר חציה להולכי רגל, ובכיוון הנסיעה של המבקש משני מצדי המעבר על המדרכות מוצבים תמרורי 306. אותה שעה, חצתה את הכביש במעבר החציה, משמאל לימין, כיוון נסיעת המבקש, הולכת רגל.

3. עוד צוין בכתב האישום כי "בהגיע הנאשם (המבקש - י' א') למעבר החציה, נהג בקלות ראש בכך שלא האט, לא שם לב לדרך שלפניו, לא הבחין במועד בהולכת הרגל, לא אפשר לה להשלים את החציה בבטחה, התקרב אליה יתר על המידה ופגע בה". כתוצאה מהתאונה, להולכת הרגל נגרמו חבלות של ממש ברגליה, בכלל זאת, שני

עמוד 1



שברים שבגינם נזקקה לניתוח בברך ולקיבוע באמצעות סד גבס.

4. בגין המתואר לעיל, למבקש יוחסו עבירות של אי-מתן אפשרות להולך רגל להשלים מעבר חציה בבטחה, לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: התקנות); נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) וסעיף 38(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); וגרימת תאונה שגרמה לחבלה של ממש, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות וסעיף 38(3) לפקודה.

5. בית המשפט לתעבורה הרשיע את המבקש בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, וזאת בתום שמיעת ראיות ובהכרעת דין מפורטת, תוך התייחסות אחת לאחת לטענות מפי המבקש. בין היתר, עמד בית המשפט לתעבורה על המסגרת הנורמטיבית המחייבת לצורך הכרעתו, בכלל זה, על חובותיו של נהג בהתקרבו למעבר חציה וחובותיו להולך רגל אשר חוצה את הכביש במעבר חציה.

6. בית המשפט לתעבורה הדגיש את ההלכה הקובעת את חובת הזהירות המוגברת החלה על נהג המתקרב למעבר חציה, בלי שנמנע מלציין כי אף על הולך רגל חלים כללים בהגיעו "לשטח זה". יחד עם זאת, צוין כי על הנהג השולט בכלי הרכב מוטלת האחריות הראשונה במעלה לנהוג בזהירות, ובכלל זה, חובה לצפות, במידה זו או אחרת, את האפשרות כי הולך הרגל עלול להתרשל. במקרה דנן נקבע כי המבקש התרשל בנהיגתו בשל הפרת חובותיו כנהג בהתקרבו למעבר חציה, בהסתמך על סרטון נתונים שהתייחס למהירות נסיעת רכב המבקש, מהירות חצית הולכת הרגל, מרחק החציה של הולכת הרגל ומקום ה"אימפקט" המדויק בכביש.

7. לא נעלמו מעיניו של בית המשפט לתעבורה כי לא נערך שחזור של התאונה וכי אין כל תחשיב הקובע באיזה מהירות נסיעה הייתה התאונה נמנעת. ואולם נקבע שבנסיבות התאונה דנן ניתן לקבוע גם בלי החישובים המתמטיים כי המבקש יצר באופן נהיגתו סיכון בלתי סביר, וסיכון זה התממש בתאונה שהתרחשה.

8. בית המשפט לתעבורה דחה את טענת המבקש כפי שבאה לידי ביטוי בהודעתו במשטרה וקבע כי הולכת הרגל לא "התפרצה" כלל אל הכביש לפני פגיעת רכב המבקש בה, בין היתר בהסתמך על עדות הולכת הרגל כי עצרה לפני מעבר החציה; כי חלפו שתי מכוניות בעוד מוניתו של המבקש "נסעה רחוק"; וכי התאונה התרחשה בעת שהגיעה "כמעט" לאמצע מעבר החציה.

9. בית המשפט לתעבורה המשיך וציין כי אף לו הולכת הרגל הייתה חוצה את הכביש ללא תשומת לב לתנועה, ובכך מתרשלת, לא היה ברשלנות זו כדי לנתק את הקשר הסיבתי-משפטי בין התנהגותו של המבקש לתאונה. בצבר כל אלה הגיע בית המשפט לתעבורה למסקנה כי המבקש התרשל בנהיגתו בכך שיצר סיכון בלתי סביר, לא האט מהירותו לפני מעבר החציה, לא צפה את הימצאותה של הולכת הרגל במקום, על אף שהיה צריך לצפותה, ופגע בה.

כמו כן, נדחתה טענת המבקש כי לא הוכח שניתן היה למנוע את התאונה. עוד ניתנה התייחסות לעובדת הימנעות המבקש מלהעיד במשפטו תוך שצוין כי "גם לגרסתו השקרית של הנאשם (המבקש - י' א') במשטרה וגם להימנעותו להעיד במשפטו - משמעות המחזקת את ראיות המאשימה".



אף יתר טענות המבקש נדחו. בית המשפט לתעבורה קבע כי הוכח קשר סיבתי בין התאונה לפגיעותיה של הולכת הרגל וכי ניתן לקבוע ממצאים עובדתיים בעניינו של המבקש גם מבלי שמומחה יפיק נתונים מתמטיים מהסרטון המתעד את התאונה.

10. בגזר דינו, בית המשפט לתעבורה עמד על הפגיעה בערכים המוגנים, ובהם שלום ציבור משתמשי הדרך, חייהם ושלמות גופם. בבחינת נסיבות ביצוע העבירות, נקבע כי מידת הרשלנות של המבקש היא ברף הבינוני-גבוה, נוכח הפרת חובת הזהירות המוגברת החלה על נהגים בכלל, ועל נהגים מקצועיים בפרט; וכי חומרת הפגיעה בהולכת הרגל היא ברף הבינוני-נמוך, בשים לב לכך שלא נגרמו להולכת הרגל פגיעות בלתי הפיכות. לאור האמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר על תנאי לבין עונש מאסר בפועל בן שבועות ספורים, אשר אפשר שירוצה בדרך של עבודות שירות; ובין 5 ל-15 חודשי פסילה בפועל, לצד רכיבי ענישה משמעותיים נוספים.

11. בגזירת עונשו של המשיב בגדרי המתחם, בית המשפט התחשב בכך שהוא נעדר עבר פלילי, מלבד 41 עבירות תעבורה, ברובן מסוג ברירת משפט. כמו כן צוינה נכותו, והעובדה שפסילת רישיונו עלולה לפגוע בפרנסתו כנהג מונית. לאור זאת, נגזרו על המבקש 2 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה, למשך שנה; 7 חודשי פסילה מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה; 6 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה, למשך 3 שנים; קנס בסך 1,000 ש"ח; ופיצוי להולכת הרגל בסך 2,500 ש"ח.

12. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי נדחה, תוך שבית המשפט נדרש בשנית אחת לאחת לראיות שבאו בפניו. צוין, כי ההגנה לא הציגה כל ראיות מטעמה והמבקש אף נמנע ממסירת עדות, וכהגדרת בית המשפט, "נותר בחוסר הסבריו, המחזקים את הראיות שהוצגו על ידי המאשימה".

עוד הדגיש בית המשפט המחוזי את חובת הזהירות החלה על נהג המתקרב למעבר חציה; וכן את חובת הזהירות המיוחדת שחלה על נהג לכבד את זכות הקדימה של הולך רגל המבקש לחצות מעבר חציה. במקרה דנן, צוינה העובדה שמחקירת המבקש במשטרה עולה כי אזור התאונה היה מוכר לו מעבודתו כנהג מונית, כי הוא היה מודע לתנועה הרבה של הולכי הרגל בצומת המדוברת, וכן לקיומו של מעבר חציה במקום.

בסיכומו של דבר בית המשפט המחוזי סבר כי הרשעת המבקש "מבוססת כדבעי", משהפר את חובת הזהירות כלפי הולכת הרגל ובשל רשלנותו שגרמה לה חבלות גוף. בנוסף, משנשקלו מכלול נסיבותיו האישיות של המבקש ומכלול השיקולים הרלוונטיים לא נמצאה כל חומרה בעונש הפסילה שהוטל על המבקש המצדיקה את התערבותה של ערכאת ערעור.

13. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, שלצידה בקשה לעיכוב ביצוע עונש הפסילה. המבקש שב על טענותיו בפני בית המשפט המחוזי, המתייחסות בעיקרן לקביעות העובדתיות שקבעו הערכאות קמא. בין היתר, נטען כי לא ניתן לקבוע קביעות בעניין מהירות הנסיעה של המבקש והמרחק ששמר מרכבים אחרים בכביש מבלי לבצע שחזור והפקת נתונים מתמטיים מסרטון התאונה; כי התאונה הייתה בלתי נמנעת בשל ההתפרצות של הולכת הרגל לכביש ושדה הראייה המוגבל; וכי לא הוכח קשר סיבתי בין התאונה לבין חבלות הגוף שנגרמו לנפגעת.



14. דין הבקשה להידחות. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים המעלים חשש כי למבקש נגרם אי-צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 2227/23 אבו בכר נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (19.4.2023)). כמו כן, בקשת רשות ערעור ביחס לחומרת העונש תתקבל רק במקרים נדירים בהם ניכרת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (רע"פ 1664/23 אמור נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.2.2023)).

בבקשה שלפני כלל לא נטען לסוגיה עקרונית החורגת מעניינו של המבקש; אף לא עולה ממנה חשש לעיוות דין או אי-צדק מהותי.

15. טענות המבקש בדבר היעדר ביסוס מספיק של הקביעות ששימשו להרשעתו, נידונו בפירוט בערכאות קמא ולא הוצג לפני טעם המצדיק להתערב בהן, לא כל שכן במסגרת "גלגול שלישי". הערכאות קמא קבעו כי מתיעוד התאונה עולה כי המבקש המשיך בנסיעה רצופה לעבר מעבר החציה, וכן כי הנתונים העולים מהסרטון ברורים ומובהקים.

16. תאונות דרכים בהן מעורבים הולכי רגל הן למרבה הצער מחזה שכיח, אשר מסתיים לא אחת בפגיעות גוף קשות ולעיתים אף במוות. כדי להתמודד עם סכנה זו, המחוקק קבע חובת האטה, ובמידת הצורך אף עצירה, החלה על נהגים בהתקרבם למעברי חציה (תקנות 51, 67 ו-52(6) לתקנות). כפי שציינתי במקרה אחר:

"הוראות אלה מטילות על נהג המתקרב ברכבו 'חובת זהירות מוגברת' [...] על הנהג ליתן דעתו לאפשרויות לפיהן הולך הרגל לא יהיה ערני לרכב המתקרב; יסמוך על כיבוד זכות הקדימה בידי הנהג; ייטול על עצמו סיכון בחציית הכביש; ואף לאפשרות להתנהגות רשלנית מצד הולך הרגל" (רע"פ 1871/22 דנוך נ' מדינת ישראל (23.3.2022)).

בנסיבות אלה ונוכח הפציעות המשמעותיות שנגרמו להולכת הרגל, העונש שהוטל על המבקש הולם את חומרת מעשיו ואינו מגלה עילה להתערבות במסגרת "גלגול שלישי".

17. סוף דבר: הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש הפסילה.

ניתנה היום, ב' באייר התשפ"ג (23.4.2023).

ש ו פ ט